

ורק לגבי טומאת אוכלים הם נחשבים לתלושים.

מהבהמה עוד קודם מיתתה, לכן יש בו רק טומאת "אבר מן החי", דברי רבי מאיר.

קכז-ב ואם בעוד שהם מדולדלין נשחטה הבהמה, שוב אין האבר והבשר המדולדלין צריכים הכשר ממקום אחר בכדי לקבל טומאת אוכלין, לפי שהוכשרו בדמיה. שדם השחיטה מכשיר את כל הבשר של הבהמה לקבלת טומאה, ואף את האבר והבשר המדולדלין, דברי רבי מאיר.

ויש חילוק בין נשחטה הבהמה למתה הבהמה, דאם היא נשחטה הרי השחיטה מתייחסת גם אל האבר והבשר המדולדלין, וזה נחשב שגם הם נשחטו, ולכן אין בהם טומאת אבר מן החי, [ומכל מקום הם אסורים באכילה, כדילפינן לעיל עד א מ"ובשר בשדה טריפה" (184)]. מה שאין כן באופן שמתה הבהמה, אין המיתה מתייחסת אל האבר והבשר המדולדלין, אלא זה נחשב שהם נפלו קודם מיתת הבהמה, ולפיכך דינם כאבר ובשר מן החי, שהאבר מטמא בטומאה חמורה, והבשר מטמא רק בטומאת אוכלין. [לעיל שם יליף רבא מקרא, ד"מיתה עושה ניפול, שחיטה אינה עושה ניפול" (185)].

רבי שמעון אומר: לא הוכשרו בדמיה. והם צריכים הכשר ממקום אחר בכדי לקבל טומאת אוכלין.

ורבי שמעון מטהר! [בגמרא יתבאר אהיכא קאי, ומהו טעמו].

אך אם בעוד שהם מדולדלין מתה הבהמה — הבשר המדולדל צריך הכשר כדי שיוכל לקבל טומאת אוכלין מהשרץ, אבל אין הבשר מטמא מצד עצמו. דבטומאת נבלה אינו מטמא, משום דקיימא לן "מיתה עושה ניפול", דהיינו, כיון שמתה הבהמה נחשבים האבר והבשר המדולדל כאילו נפלו לגמרי ממנה עוד קודם מיתה, ואינם נעשים עמה נבלה במיתתה. ובטומאת אבר מן החי אינו מטמא, משום שדוקא אבר שלם מטמא.

גמרא:

קתני במתניתין שהאבר המדולדל מטמא טומאת אוכלין, ומשמע טומאת אוכלין — אין! שרק טומאת אוכלין יש בו, אבל טומאת נבלה לא. לפי שהאבר המדולדל

אבל האבר המדולדל שבה — מטמא משום "אבר מן החי", ואינו מטמא משום "אבר מן הנבלה", דמאחר והוא נחשב כאילו "נפל"

דרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא. אך הרמב"ם [מאכלות אסורות פ"ה ה"ו] כתב שהוא אסור ואין לוקין עליו, ופירש המגיד משנה [שם הי"א] שלדעת הרמב"ם הוא אסור מהתורה, אלא שאין בזה מלקות.

אלא שיותר שכיח שיהיה גוי רשע שיאכל איסור מאשר ישראל רשע, ולכן נקט רש"י שחשב עליהם לאכילת גוי.

185. הזכר יצחק [סימן לג] כתב ביאור בזה, דכאשר נידלדל האבר מיד הוא נחשב לאבר מן

184. שם אמר רבי יוחנן "אין בהם אלא מצות פרוש בלבד", וכתבו רש"י ותוספות, שהאיסור לאכול אבר המדולדל לאחר שחיטה הוא רק

מכל מקום אינו מטמא (186).

תניא נמי הכי דמהאי קרא ילפינן לה: האבר והבשר המדולדלין בבהמה, ומעורין שנשאר תלויין בחוט השערה — יכול יטמאו טומאת נבלה? תלמוד לומר "וכי יפול" — עד שיפול!

מבואר בברייתא [וכן מדוייק במשנה], שהאברים המדולדלין נחשבים כמחוברים לבהמה לגבי טומאת אבר מן החי, ואפילו הכי טומאת אוכלין מוטמו, שלגבי קבלת טומאת אוכלין הם כבר נחשבים כתלושים — מסייע ליה לרב חייא בר אשי.

דאמר רב חייא בר אשי אמר שמואל: תאנים שצמקו [יבשו] באיביהן, בהיותן מחוברים באילן, הרי אפילו בעודן על האילן הם מטמאות טומאת אוכלין, שהרי הם כתלושין, ואילו התולש מהן בשבת — חייב הטאת.

והיינו, ששמואל סובר שאפשר לחלק בין הנושאים, שאף על פי שלגבי חיוב שבת עדיין הוא נחשב כמחובר, מכל מקום לגבי טומאת אוכלין הוא כבר נחשב כתלוש (187).

לדיוקא, דמיתה עושה ניפול ושחיטה אינה עושה ניפול, וזה לא יתכן ברצעים שהרי אין בהם שחיטה, ואם אינו ענין לגופיה תניהו ענין לבהמה, שבהם מיתה עושה ניפול ולא שחיטה. והשתא ידעינן דקודם מיתת הבהמה אין האברים המדולדלים מטמאים, דאם מיד כשהם נתדלדלו הם מטמאים בטומאת אבר מהחי, הרי גם לאחר השחיטה לא תפקע הטומאה, ומהפסוק משמע שרק המיתה עושה ניפול. וראה מהרש"א.

187. ראה זכרון שמואל סימן ד סק"ז שביאר את החילוק בין איסורי שבת לטומאת אוכלין.

אינו נחשב כתלוש לגמרי כדי שיטמא מצד עצמו משום "אבר מן החי" שמטמא כנבלה, אלא שלגבי טומאת אבר מן החי הוא נחשב כמחובר.

והוינן בה: **היכי דמי שיש חילוק בין טומאת אוכלין לטומאת אבר מן החי?**

אי דמעלין ארוכה, שעתיד האבר לחזור ולהתאחות עם הבהמה, אם כן, אפילו טומאת אוכלין נמי לא ליטמו? שהרי האבר נחשב כמחובר לגמרי, ובעלי חיים אינם מקבלים טומאה.

ואי דאין מעלין ארוכה, אם כן, טומאת נבלה [כלומר, טומאת "אבר מן החי"] נמי ליטמו? שהרי הוא כאבר שפירש לגמרי מן החי, [שהרי זהו הטעם שהוא מטמא טומאת אוכלין].

ומתצינן: **לעולם דאין מעלין ארוכה, ומכל מקום אינו מטמא בטומאת אבר מן החי, דשאני טומאת נבלה, דרחמנא אמר "וכי יפול מנבלתם", ודרשינן, שאינו קרוי נבלה עד שיפול האבר לגמרי, אך בעוד שהוא מחובר מעט, אף שכבר אינו מעלה ארוכה,**

החי, והיה צריך לטמאות מיד, אלא שהחיות המועטת שהוא מחובר לבהמה מצילה אותו מידי הטומאה. אך כאשר מתה הבהמה פסקה ההצלה והרי הוא חוזר לטמאות בטומאת אבר מן החי. אולם כאשר נשחטה הבהמה, הרי השחיטה מתייחסת לכל הבהמה ואף למה שמחובר אליה בחיבור מועט, והשחיטה מסלקת את האיסור אבר מן החי, כמו שמצינו במפרכסת, שהשחיטה מתירה את האיסור.

186. פסוק זה נאמר ברצעים, אלא דאמרינן לעיל עד א דהאי קרא לא אצטריך לגופיה אלא

ואם קצצן בעודן לחין ויבשו לאחר מכן, הרי הן מטמאין טומאת אוכלין.

והוינן בה: וכי קצצן ויבשו סלקא דעתך דמטמאין טומאת אוכלין? והלא עין בעלמא הוא, ואינם ראויין לאכילה כלל!?

ואמר רבי יצחק: הכי קאמר: שקצצן לחין על מנת ליבשן. ובאופן זה חידשה הברייתא, שכל עוד שהם לחין הם נחשבים לאוכל ומטמאים טומאת אוכלין, אף שאינם עומדים לאכילה אלא לייבש אותם ולעשות מהם כלים או להסקה, דמכל מקום עכשיו הם אוכל.

והשתא מסקינן לראיה לרב חייה בר אשי: קחני ברישא, שהכרוב והדלעת שיבשו בעודן על האילן אין מטמאין טומאת

ויש לכך ראייה מדין אברים המדולדין, שהם נחשבים כמחוברין לגבי טומאת אבר מן החי, ומכל מקום הם נחשבים כתלושין לגבי טומאת אוכלין. [הראיה היא רק לכך שאפשר לחלק בין הנושאים. אך עדיין אין ראייה לעיקר הדין שפרי שיבש באילן נחשב כאבר המדולדל] (188).

לימא מסייע ליה לרב חייה בר אשי אמר שמואל, שפרי שיבש באילן נחשב כתלוש לגבי טומאת אוכלין:

דתניא: ירקות שצמקו שהתייבשו בעודן מחוברין באיביהן, כגון הכרוב והדלעת — אין מטמאין טומאת אוכלין. שירקות אלו לאחר שנתייבשו אין עליהן שם "אוכל", לפי שאינם ראויים לאכילה כלל, אלא הם כעץ בעלמא, ונהם מיועדים לעשיית כלים או להסקה].

מוסיפה להוכיח כמותו ולהקשות עליו מברייתות אחרות, והיינו משום שמהכא אין ראייה שפירות שיבשו באילן נחשבות כאבר מדולדל. אך בתוספות הרא"ש גרס בגמרא "שאיני התם, דאמר קרא וכי יפול עד שיפול", כלומר, שאין להוכיח מהא דליכא טומאת נבלות באבר מדולדל להא דחייב עליה בשבת, לפי שנאמר בטומאת נבלות וכי יפול עד שיפול ממש. והנה לדעת התוספות שהראיה היא להא דחייב עליה בשבת מהא דליכא טומאת נבלות, ניחא דחיית הגמרא דטומאת נבלות שאני. אך לדעת רש"י שהראיה היא להא דאיכא טומאת אוכלין צריך ביאור מה הגמרא דחתה? ותירץ בתוספות הרא"ש, דמהפסוק מדוייק שדוקא טומאת נבלות ליכא באבר המדולדל, אך טומאת אוכלין איכא, ואי אפשר ללמוד מכאן לכל מקום. אך הקשה על זה, דבגמרא משמע שהלימוד הוא לעיקר

188. יש לעיין, מהו החידוש של שמואל שמביאים לזה ראייה מהברייתא, האם החידוש הוא שהם מטמאים טומאת אוכלין, דמסברא הם נחשבים כמחברים לגמרי, או שמא החידוש הוא שהתולש מהם בשבת חייב, שמסברא הם נחשבים כתלושים. ונחלקו בזה רש"י ותוספות, רש"י כתב שהחידוש הוא שהם מטמאים טומאת אוכלין, והתוספות הקשו על זה, שאם כן מדוע לא הוכיחה כן הגמרא מגוף המשנה, שהרי מפורש במשנה שהם מטמאים טומאת אוכלין? ולכן כתבו שהחידוש הוא שחייב עליהן בשבת, והראיה היא מהא דאינם מטמאים בטומאת נבלות, ולזה אין ראייה מגוף המשנה אלא מדיוק, ולכן הוכיחה הגמרא מהברייתא ששם זה מפורש.

לפי גירסתנו הגמרא לא דחתה את הראיה מהברייתא לדין של שמואל, ומכל מקום הגמרא

לחים.

תא שמע להקשות לרב חייא בר אשי: דתניא: אילן שנפשה, שנתלש ממנו ענף, ובו פירות, אפילו הן לחין — הרי הן כתלושין. שהרי אינם מחוברים לקרקע כלל.

ואם לא נתלש הענף, אלא יבשו הפירות בהיותן מחוברים לאילן — הרי הן כמחוברין. על אף שהם יבשים.

ודייקנן: מאי לאו, מה "תלושין" דאמרינן ברישא לגבי אילן שנפשה היינו שהם תלושין לכל דבריהן, בין לענין שבת בין לענין טומאת אוכלין, אף "מחוברין" דאמרינן באילן שלא נפשה אלא שיבשו הפירות היינו שהם נחשבים מחוברים לכל דבריהן, ואפילו לענין שאין מטמאין טומאת אוכלין. וקשיא לרב חייא בר אשי?

ומתריצין: מידי אריא שהם שוים! הרי אפשר לומר דהא כדאיתא, והא כדאיתא. שהתלושין, באילן שנפשה, הם אמנם תלושין לכל דבריהם, אבל הפירות המחוברין שיבשו באילן שלא נפשה אינם כמחוברין אלא לענין שבת בלבד ולא לענין טומאה, וכדברי רב חייא בר אשי אמר שמואל⁽¹⁹⁰⁾.

שנינו במשנה: נשחטה בהמה — הוכשרו בדמיה, דברי רבי מאיר. ורבי שמעון אומר:

אוכלין, ועל כרחך לא באה הברייתא להשמיענו דין זה, דהא פשיטא שהרי הן כעץ בעלמא. אלא, כדי לדייק ממנו דטעמא שאינן מטמאין — משום דכרוכ ודלעת הוא, והם, כיון דיבשו — לאו בני אכילה ניהו! הא שאר פירות, שראויין למאכל גם כשהם יבשים, מטמאין לאחר שיבשו, ואפילו בעודם על האילן.

היכי דמי? אי מיירי הברייתא באופן דיבשו הן ועוקציהן, ובאה הברייתא לחדש ששאר פירות מקבלים טומאת אוכלין משום שהם נחשבים כתלושים, הרי דין זה הוא פשיטא, שהרי אם יבשו הן ועוקציהן אף לענין שבת הם נחשבים כתלושים⁽¹⁸⁹⁾, ומה באה הברייתא לחדש בזה?

אלא לאו מיירי הברייתא באופן שיבשו הפירות בלא עוקציהן, ובאה הברייתא לחדש ששאר פירות מקבלים טומאה משום שהם נחשבים כתלושים, וראיה מכאן לדברי רב חייא בר אשי אמר שמואל.

ודחינן: לעולם, מיירי הברייתא שיבשו הן ועוקציהן, ואין ראיה לרב חייא בר אשי, שהרי אף לענין שבת הם נחשבים כתלושין. ומאי דקשיא לן דרישא פשיטא היא? אין הכי נמי! אלא סיפא דקבצן על מנת ליבשן הוא דאיצטריכא ליה לאשמעינן, שאף על פי שהכרוכ והדלעת אינם עומדים למאכל, מכל מקום הם מטמאין טומאת אוכלין בעודם

שלגבי שבת בכל אופן הוא חייב, דהם נחשבים כמחוברים.

190. למסקנת הסוגיא: ענף שנתלש לגמרי מהאילן הרי הוא נחשב כתלוש לכל דבר אף

הדין שאין טומאת נבלות, ולא לדיוק שיש טומאת אוכלין.

189. כן פירש רש"י. אך המנחת חינוך [מוסך השבת מלאכת קוצר אות ה] דייק מהרמב"ם

לא הוכשרו.

בהם את המחלוקת של רבי מאיר ורבי שמעון:

והוינן בה: **במאי קמיפלגי** רבי מאיר ורבי שמעון?

א. **אמר רבה**: מדובר באופן שלא ניתן מדם השחיטה על האבר המדולדל, והוא לא הוכשר בדם השחיטה. אלא דקיימא לן "יש יד להכשר", כלומר, שכשם שה"יד" [בית האחיזה] של האוכל מביאה את הטומאה לאוכל, כך היד של האוכל מביאה הכשר לאוכל, שאם הורטבה היד ולא הורטב האוכל, הרי זה נחשב שגם האוכל הוכשר,

דאם מיירי באופן שניתו מדם השחיטה על האבר, הרי ודאי שהאבר הוכשר, ובמה הם נחלקו? ואם נדון שהשחיטה עצמה מכשירה את הבשר לקבל טומאה, אף שלא ניתן על הבשר מדם השחיטה, הרי אין זה אלא באופן שהיא מתירה את הבשר לאכילה, דאגב שהיא מתירה באכילה היא מכשירה לקבל טומאה. אך האבר והבשר המדודלין אינם ניתרים על ידי השחיטה באכילה, ואין השחיטה מכשרת אותם לקבל טומאה?

ובבהמה אם היא נעשית יד לאבר אחד — קמיפלגי.

הגמרא מבארת כמה אופנים שיתכן לתלות

מר רבי שמעון **פבר**: אין הבהמה כולה נעשית יד לאבר אחד. לפי שאין רגילים

נחשבים כתלושים אף לגבי שבת, וכמו ביבשו הן ועוקציהן, או שמא הם נחשבים כתלושים רק לגבי טומאת אוכלין, וכמו ביבשו הפירות לבד. המנחת חינוך שם הוכיח שלכל דיני התורה הם נחשבים כתלושים, עיי"ש. אך החזון איש שם נקט שלגבי שבת הם נחשבים כמחוברים, והגיה על פי זה את לשונו של הרמב"ם בהל' שבת, וכבר הגיה כן הנשמת אדם [הובא במשנה ברורה שלו ס"ק נ], וכן מבואר במגן אברהם [שלו סק"א], שלדעת הרמב"ם אם רק האילן יבש והפירות נשארו לחים הרי הוא חייב.

שלא יבשו הפירות. ענף שמחובר לאילן ויבשו הפירות ועוקציהן, הרי הם כתלושין לכל דיני התורה [ולהמנחת חינוך דעת הרמב"ם שלגבי שבת הם נחשבים כמחוברים], ואם יבשו הפירות בלא עוקציהן, בזה חידש שמואל שלגבי שבת הם נחשבים כמחוברים ולגבי טומאת אוכלין הם נחשבים כתלושים. [וראה חזון איש עוקצין ג א שגם הפירות עצמם נחשבים כמחוברים אף שהם יבשים, ואף אם יחתוך רק את הפרי הרי הוא חייב].

וברש"י ותוספות במסכת עירובין [ק ב] מוכח שאם תלש בשבת פירות שרק העוקצין יבשו אינו חייב, לפי שהם נחשבים כתלושים. ובעת התוספות במסכת שבת [קנ ב ד"ה במחובר] נחלקו האחרונים, בחידושי רבינו מאיר שמחה דייק מהם שלא כשיטת הראב"ד, והחזון איש שם פירש בדבריהם כשיטת הראב"ד, עיי"ש.

באופן שיבש רק האילן ונשארו הפירות לחים לא נתבאר בגמרא מה הדין, ונחלקו בזה הרמב"ם והראב"ד [טומאת אוכלין פ"ב ה"ד לגירסת המשנה למלך], הרמב"ם סובר שהם מקבלים טומאת אוכלין, והראב"ד סובר שאינם מקבלים טומאת אוכלין לפי שהם נחשבים כמחוברים לגמרי. וראה בחידושי רבינו חיים הלוי שם שביאר את המחלוקת, וראה עוד בדבר אברהם [ח"א סימן כד אות טז] מה שביאר בזה. ובאחרונים נחלקו האם לדעת הרמב"ם הם

במים, אלא שאם הורטב מקצתו הוכשר כולו לטומאה, או שאינם גוף אחד, וכזה שהוכשרה הבהמה לא הוכשרו האבר והבשר המדולדלים,

ובאוחז בחלק הקטן ואין החלק הגדול עולה עמו – אלא נופל ממנו – **קמיפלגי**, האם החלק הגדול והחלק הקטן נחשבים כדבר אחד או לא. שהרי אם יאחז באבר ובבשר המדולדלים לא תימשך כל הבהמה אחריהם, אלא היא תיתלש מהם, ומאידך, אם יאחז בבהמה ימשכו אחריה האבר והבשר המדולדלין.

מר רבי מאיר סבר: על אף שהוא אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו בכל זאת הרי הקטן הוא כמורהו של הגדול, שהוא נחשב כמחובר לו, הואיל וכשאוחז בגדול הקטן עולה עמו, ודי בכך. הלכך, מועיל הכשר הבהמה עבור האבר והבשר המדולדלין, כיון שהם נחשבים כדבר אחד.

לטלטל את האבר על ידי הבהמה כולה, ואין הבהמה משמשת אחיזה לאבר אחד, הלכך לא הוכשרו האבר והבשר המדולדלין בדם השחיטה שנזל על הבהמה ולא על האבר⁽¹⁹¹⁾.

ומר רבי מאיר סבר: בהמה נעשית יד לאבר. הלכך הבהמה כולה שהוכשרה בדם השחיטה מביאה את ההכשר לאבר המדולדל, ומעתה האבר ראוי לקבל טומאה.

ב. אביי אמר: מדובר באופן שלא הותז מדם השחיטה על האבר, ומשום "יד להכשר" נמי לא מהני להכשיר את האבר, לפי שכולי עלמא לא פליגי שאין בהמה נעשית יד לאבר אחד.

אלא, שרבי מאיר ורבי שמעון נחלקו האם הבהמה והאבר והבשר המדולדלין נחשבים כגוף אחד, ולכן מועיל הכשר הבהמה גם עבורם, [שהרי אין צריך שיורטב כל המאכל

מדאוריתא, ולפי זה אי אפשר לתרץ כן].
אך הקשו הרמב"ן והר"ן, אם כן מה יועיל שרבי שמעון חולק על דין יד, הרי כיון שהשחיטה מתירה מהתורה גם את האבר באכילה, הרי גם את האבר היא מכשירה בלא דין יד, ושוב קשה מדוע רבי שמעון סובר שלא הוכשרו? אלא על כרחך צריך לומר, כיון שגם הכשר שחיטה הוא דרבנן, לא תקנו רבנן שהשחיטה תכשיר במקום שיש איסור אכילה דרבנן, ואם כן הדק"ל, מדוע הוצרכו האמוראים לומר שרבי שמעון חולק על דין יד? וכן הקשו בתפארת יעקב ובחזון איש [יו"ד סימן ריד], וראה שם מה שתירצו, וראה עוד בחידושי רעק"א [לעיל עג ב] שהאריך בזה. ולכן תירץ הרמב"ן, שבאמת הם יכלו לומר

191. הקשו הראשונים, מדוע הוצרכו רבה ושאר האמוראים לומר שרבי שמעון חולק וסובר שאין כאן דין יד, הרי רבי שמעון עצמו סובר לעיל לה ב ששחיטה מכשרת ולא דם, והכא השחיטה לא יכולה להכשיר את האבר כיון שהיא לא מתירה אותו באכילה, ואם כן אף שיש כאן דין יד לא יוכשר האבר, וכן באמת תירץ רב אשי להלן? ותירצו התוספות, שכל האמוראים סברו כיון שהאיסור לאכול את האבר הוא רק דרבנן, וכדאמרינן לעיל עד א שאין בהם אלא מצות פרוש בלבד, ומהתורה השחיטה מתירה את האבר גם באכילה, לכן השחיטה מכשירה את האבר לקבל טומאה, ולפיכך הוצרכו לומר שרבי שמעון חולק על דין יד. [וכבר כתבנו לעיל במשנה ששיטת הרמב"ם היא שהאיסור הוא

ומר רבי שמעון סבר: כיון שאם אוחז בקטן אין גדול עולה עמו, לכן אינו כמוהו. שאינו נחשב כמחובר לגדול. הילכך, האבר והבשר לא נחשבים כמחברים לבהמה, והכשר הבהמה לא מועיל עבורם.

ואף רבי יוחנן סבר כאביי, ש"באוחז בקטן ואין גדול עלה עמו" קא מיפלגי.

דרבי יוחנן רמי דרבי מאיר אדרבי מאיר:

מי אמר רבי מאיר [במשנתנו, שהאבר והבשר המדולדלים אינם צריכים הכשר משום] שאוחז בקטן ואין גדול עלה עמו הרי הוא כמוהו?

ורמינהו: דתנן במסכת טבול יום: אוכל שנפרם שנחלק לשנים, אך הוא מעורה במקצת שאינו נפרד לגמרי, ומעתה יש לדרון האם הם נחשבים כחלק אחד לגבי שאם יגע אדם טמא באחד מהם חבירו טמא כמוהו, או שמא אינם נחשבים כחלק אחד, ואם יגע אדם טמא בחלק אחד, רק אותו החלק טמא, ואילו החלק השני טהור.

רבי מאיר אומר: אם אוחז בקטן וגדול עולה עמו הרי הוא כמוהו, לפי שהם נחשבים

כמחברים יחד, ואם נגע טבול יום באחד מהם נטמא גם חבירו [כשהם תרומה, שהתרומה נפסלת מטבול יום], ואם לאו — אינו כמוהו, וחבירו לא נטמא. [וחלק אחד לא יכול לטמא את השני לפי שטבול יום הוא שני לטומאה והחלק שנגע בו הוא שלישי, והשלישי אינו עושה רביעי בתרומה].

הרי שרבי מאיר סבר איפכא, שאינו כמוהו?

ואמר רבי יוחנן: מוחלפת השיטה! שבמסכת טבול יום הוא החליף את שיטתו. אך בכל מקום הוא סובר שאם אוחז בקטן וגדול עולה עמו הרי הוא כמוהו. (192)

ומבואר אם כן, שגם רבי יוחנן פירש שהטעם של רבי מאיר שהאבר אין צריך הכשר משום שהוא סובר שאם אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו, וכאביי.

והוינן בה: ומאי קשיא לרבי יוחנן מדברי רבי מאיר במשנתנו על דבריו במסכת טבול יום?

דלמא שני ליה לרבי מאיר בין טבול יום

מכשיר הכא לא הוכשרו.

192. התוספות הקשו, שהגירסא לפנינו במסכת טבול יום היא שרבי מאיר אומר אם אוחז בגדול והקטן עולה עמו הרי הוא כמוהו, ומבואר שאף שאם אוחז בקטן אין הגדול עולה עמו הרי הוא כמוהו, ולא קשה כלל סתירה בדברי רבי מאיר? ותירץ התוספות יום טוב שם, שכונת רבי יוחנן מוחלפת השיטה לומר שצריך להפוך את הגירסא במשנה שם, והגירסא שלפנינו היא אחר

שזהו הטעם שרבי שמעון מתיר, אלא שהוקשה להם שכבר נחלקו בזה לעיל לג א האם שחיטה מתרת או דם מתיר, ולכן הם ביארו, שרבי שמעון חולק על רבי מאיר אף לטעמיה שדם שחיטה מכשיר, דמכל מקום אין דין יד להביא הכשר לאבר, ונפקא מינה באופן שנשפכו מים על הבהמה האם האבר הוכשר בזה או לא. וכן כתבו התוספות לעיל עג ב, והוסיפו, שמלשונו של רבי שמעון שאמר "לא הוכשרו", ולא אמר לא הוכשרו בשחיטה, משמע שאפילו היה הדם